

Specielt med henblik på virkningerne for den industri, der udnytter råstoffer i jorden, er det af betydning at gøre sig klart, at lovforslaget må forudses direkte og indirekte at medføre store stigninger i de materialer, der forbruges ved bygge- og anlægsvirksomhed.

Såfremt forslaget til lov om by- og landzoner (nr. 65) vedtages uændret, må det kunne påregnes, at store arealer overgår fra landzone til byzone, hvorved frigørelsesafgiften skal svares også af de arealer, hvori der forefindes råstoffer, der traditionelt udnyttes eller kan udnyttes ved bygge- og anlægsvirksomhed.

Den direkte virkning af frigørelsesafgiften vil være, at afgiften overvæltes på materialepriserne. Den indirekte virkning vil være, at frigørelsesafgiften i en række tilfælde vil gøre udnyttelse af råstofferne urentabel, hvorved det pågældende areal vil gå tabt som råstofkilde. Dette må forudses at bewirke prisstigninger dels på grund af yderligere knaphed på råstoffer, dels som følge af forøgede udgifter til transport, idet der i stedet må skaffes materialer fra fjernere liggende råstofsteder i landzonerne.

Det samfundsmæssigt set uheldige i en sådan politik er indlysende og i øvrigt i modstrid med den politik, der på dette område føres i mange lande, hvor man, så vidt det overhovedet er muligt, søger at udnytte råstoffer i jorden, inden de pågældende arealer overgår til anden anvendelse.

Denne politik må forekomme særligt uhensigtsmæssig her i landet på baggrund af de særdeles sparsomme forekomster af råstoffer i jorden.

De virksomheder, der er baseret på udnyttelse af råstoffer i jorden, er normalt nødsaget til at sikre sig det fremtidige råstofforbrug ved erhvervelse af landbrugs-ejendomme i de hidtidige landzoner.

Til sådan erhvervelse kræves landbrugsministeriets tilladelse, der indeholder den betingelse, at ejendomme skal udnyttes landbrugsmæssigt, indtil råstofudnyttelsen bliver påbegyndt, ligesom anden udnyttelse af arealerne end råstofudnyttelsen ikke er mulig i henhold til de givne dispensationer.

Da disse arealer således udelukkende kan udnyttes industrielt som råstofkilder, vil en overgang fra landzone til byzone udelukke

en samfundsskabt værdistigning, således som den er beskrevet i bemærkningerne til lovforslaget, hvorfor de omhandlede ejendomme ikke kan falde ind under forudsætningerne for indførelse af frigørelsesafgiften som følge af samfundsskabte værdier og mulighed for udnyttelse til bebyggelse.

Den naturlige konsekvens af det foran anførte må derfor være, at de her nævnte arealer i zonemæssig forstand forbliver landzonearealer, selv om det område, de ligger i, i øvrigt overgår til en byzone.

Der henvises i denne forbindelse til Rådets skrivelse af 3. marts d. å. til det forslagsbehandlende folketingsudvalg vedrørende bl. a. lovforslag nr. 65 om lov om by- og landzoner, hvor man til § 1 anfører, at der bør gives udtryk for, at loven har til formål at medvirke til, at arealer, hvori der findes råstoffer, friholdes for bebyggelse for derved at sikre råstofforbrugende industrier mulighed for udnyttelse af råstoffer i jorden i bestående eller påtænkte produktionsanlæg.

Såfremt det foranstående ønske ikke kan tages til følge med de deraf følgende afgiftsmæssige virkninger, foreslås følgende tilføjelse til lovforslagets § 1, stk. 2:

„Frigørelsesafgift svares heller ikke af ejendomme erhvervet af råstofforbrugende virksomheder, når erhvervelsen af de pågældende ejendomme er eller bliver godkendt af landbrugsministeriet i henhold til bestemmelserne i lov nr. 114 af 4. april 1967 eller i henhold til tidligere gældende bestemmelser med henblik på udnyttelse af råstoffer i jorden.

Det samme gælder landbrugsejendomme, hvor en bruger har eller får landbrugsministeriets tilladelse til at udnytte råstoffer i jorden“.

Det nævnte forslag tager primært sigte på arealer, der efter endt afgravning er uanvendelige til andre formål, og man skal derfor, for så vidt angår arealer, der efter endt afgravning kan tænkes anvendt til andre formål, stille forslag om at få udvidet den i bemærkningerne til lovforslag nr. 204, 232 og 233 omtalte bondegårdsregel (vurderingslovforslagets § 14, stk. 6) til også at omfatte arealer af den her omhandlede art, indtil afgravning er tilendebragt og arealerne klar til anden anvendelse — jfr. lovforslagets